

Voor een analyse van het Renkumse bijstandsbestand, de vergelijking met landelijke cijfers en omliggende gemeenten verwijzen wij u naar de Uitwerking motie "Zienswijze aanpak tekort BUIG 2016" met de bijbehorende bijlage "Actieplan 2017 Werk & Participatie".

Aanbeveling 2

Neem de communicatie onder de loep. Natuurlijk zou duidelijke en heldere taal gebruikt moeten worden. Daarnaast speelt de bejegening een rol. Benader mensen in de Participatiewet als gelijkwaardige inwoners. Geef mensen het vertrouwen dat zij verdienen tot het tegendeel is bewezen.

Inwoners kunnen zelf beoordelen of gemeentelijke correspondentie helder geschreven is. Zet een aantal van de meeste gebruikte flyers, brieven, brochures en teksten op websitepagina's online met het verzoek aan inwoners mee te denken over verbetering van deze informatiedragers.

Zorg ervoor dat de doelgroep de juiste informatie krijgt op het juiste moment. Uit de praktijk blijkt dat bij een eerste gesprek de cliënt wordt overladen met informatie, terwijl later soms een gebrek aan informatie ervaren wordt. Informatie kunt je het beste gedoseerd tot je nemen.

Momenteel is een werkgroep bezig met het herschrijven van onze documenten, waaronder de brieven aan onze inwoners. Deze werkgroep wordt ondersteund door een communicatiemedewerker en juridisch adviseur. Het gaat om zo'n 200 documenten die herschreven moeten worden. De werkgroep is gestart met het herschrijven van de top 10 van de meest gebruikte brieven. Gezien de grote hoeveelheid documenten die herschreven moeten worden, doen we dit stapsgewijs: per regeling nemen we de bijhorende documenten onder de loep.

Uit onderzoek van de RTA-werkgroep kwam naar voren dat een aantal uitkeringsgerechtigden de brieven van de gemeente soms als belerend en denigrerend ervaren. Aanwijzingen over de wijze waarop iemand zich moet kleden worden als voorbeeld aangehaald. Deze verplichting vloeit rechtstreeks voort uit de Participatiewet (artikel 18 lid 4 onder g). Het college is op grond van de Participatiewet verplicht de bijstand te verlagen als het naar vermogen verkrijgen, het aanvaarden of het behouden van geaccepteerde arbeid wordt belemmerd door kleding, gebrek aan persoonlijke verzorging of gedrag. Wij begrijpen dat mensen dit soort aanwijzingen als belerend en denigrerend kunnen ervaren. Bij de herschrijving van onze documenten zullen wij hiermee zoveel mogelijk rekening houden.

Bij onze algemene informatieverstrekking, zoals bij de totstandkoming van folders, flyers en websites) betrekken wij onze inwoners. Onze minimafolder is bijvoorbeeld ter toetsing op leesbaarheid voorgelegd aan de Adviesraad Participatiewet. Deze input is voor ons zeer bruikbaar en waardevol. Individuele brieven (beschikkingen) lenen zich hier minder voor. Die zijn namelijk vaak gericht op een specifieke situatie.

Om ervoor te zorgen dat inwoners op het juiste moment de juiste informatie van ons ontvangen, verstrekken wij niet alleen informatie bij aanvang van onze dienstverlening, maar ook in een later stadium. Doordat we steeds integraler zijn gaan werken, wordt er binnen een werkproces ook aandacht besteed aan andere signalen. Wij informeren en verwijzen actief door naar andere (voorliggende) voorzieningen. Tijdens hercontroles en signaalonderzoeken wordt de belangrijkste informatie bovendien herhaald.

Onderwerp

Zienswijze op het rapport Basisinkomen - experimenteren met de Participatiewet

Datum

Ons kenmerk

Pagina

31 oktober 2017

57422

2 van 5

Platform Sterk Renkum

Gemeente Renkum introduceert aan het eind van 2017 een nieuw informatie- en communicatieplatform. De naam van dit nieuwe platform is **Sterk Renkum**.

Sterk Renkum biedt iedereen, die dat wil en kan, informatie om op eigen kracht oplossingen te vinden. Ook nodigt het uit om zelf actief te worden in de buurt. *Sterk Renkum* is er voor én door iedereen uit de gemeente Renkum en richt zich op kansen en meedoen.

Het is een vindplaats, die aansluit bij de fysieke en digitale leefomgeving van inwoners en waar op basis van levensthema's informatie wordt ontsloten: heldere structuur, begrijpelijke taal, zoekfuncties en interactieve functies. We faciliteren hiermee het 'zelf doen'. Bij de totstandkoming van het platform zijn verschillende werkgroepen betrokken. Waaronder een testteam (bestaande uit inwoners en andere betrokkenen) dat zich bezighoudt met helder en duidelijk taalgebruik en eenvoudige toegang van de website.

Naast de website wordt ook gebruik gemaakt van periodieke informatieverspreiding via een campagnekrant, een huis-aan-huis krant, (digitale) nieuwsbrieven, sociale media en het plaatsen van filmpjes. Het gaat om een combinatie van inspiratie (verhalen) en informatie.

Aanbeveling 3

Kijk naar de mogelijkheden binnen de Participatiewet om mensen meer eigenaar te laten zijn van hun eigen proces. Mensen hebben niet allemaal dezelfde aanpak of ondersteuning nodig. Ook consulenten moeten ruimte nemen en krijgen om maatwerk toe te passen.

Wij onderschrijven de conclusie van de RTA-werkgroep als het gaat om het belang van maatwerk. In Renkum hanteren wij daarom een doelgroepenaanpak. Consulenten met verschillende expertises/specialismen bieden inwoners ondersteuning waar nodig tijdens de loopbaanroute (traject naar betaald werk). Onze inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen zijn daarom onderverdeeld in 4 doelgroepen (kansrijken, arbeidsactivering, banenafsprak en zorg&participatie). In 2017 en 2018 is er extra aandacht en budget voor de integratie van de nieuwe groep statushouders. Iedere doelgroep krijgt maatwerkdienstverlening door consulenten met een specifieke aanpak.

Aanbeveling 4

Onderzoek of er in gemeente Renkum een onafhankelijk cliëntadviseur zou moeten komen. Denk hierbij ook aan een ervaringsdeskundige of (zorgvuldig geworven) vrijwilliger die een inwoner kan ondersteunen in het traject en de gesprekken met de gemeente. Deze ondersteuning versterkt de positie van de inwoner, die zich minder machteloos voelt tegenover de gemeente en beter zicht heeft op zijn rechten en plichten. Dit kan een opeenstapeling van klachten en een juridisering van klachten voorkomen.

Vanaf 1 januari 2017 kunnen alle inwoners van Renkum voor onafhankelijk cliëntondersteuning terecht bij Stichting MEE. De cliëntondersteuners van MEE geven informatie, advies of praktische ondersteuning op het gebied van maatschappelijke ondersteuning, zorg, jeugdzorg, onderwijs, welzijn, wonen, werk en inkomen. Deze ondersteuners zijn onafhankelijke adviseurs van Stichting MEE en zijn niet in dienst van de gemeente. Daarnaast kunnen inwoners voor cliëntondersteuning ook terecht bij o.a. Humanitas en de Rechtswinkel.

Onderwerp

Zienswijze op het rapport Basisinkomen - experimenteren met de Participatiewet

Datum

31 oktober 2017

Ons kenmerk

57422

Pagina

3 van 5

Aanbeveling 5

Kijk naar andere mogelijkheden om maatwerk te leveren binnen de Participatiewet. Onderzoek op creatieve wijze de mogelijkheden voor een hardheidsclausule, o.a. ten aanzien van het instellen van een buffer om individueel kleine boetes kwijt te kunnen schelden of te compenseren wanneer er sprake is van een "vergissing" of "eerste vergrijp".

Op 1 januari 2017 is de gewijzigde Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving (Fraudewet) in werking getreden. Dit onder meer naar aanleiding van uitspraken van de Centrale Raad van Beroep. Er is meer ruimte voor maatwerk: gemeenten (en UWV en SVB) moeten de hoogte van de boete voor mensen met een uitkering voortaan afstemmen op de ernst van de overtreding, de mate waarin deze verwijtbaar is en de omstandigheden van betrokkene. De mogelijkheden om een waarschuwing te geven zijn uitgebreid in de Fraudewet. In plaats van een boete op te leggen, mag het college per 1 januari 2017 ook een waarschuwing opleggen indien er sprake is van een schending van de inlichtingenplicht zonder een benadelingsbedrag. Deze bevoegdheid heeft het college ook als het benadelingsbedrag niet hoger is dan € 150 of in geval de betrokkene zich alsnog meldt binnen een redelijke termijn van 60 dagen. Wij kiezen in deze gevallen voor het geven van een schriftelijke waarschuwing.

De Fraudewet is eigenlijk geschreven voor de "echte" fraudeur, dat wil zeggen degene die opzettelijk, door het verzwijgen van relevante informatie, een (hogere) uitkering probeert te krijgen. Om zoveel mogelijk te voorkomen dat wij onze inwoners bij vergissingen/foutjes een boete moeten opleggen, ligt onze focus op het vroeg signaleren en het voorkomen van fraude, niet alleen door 'goede dienstverlening', maar ook door 'goede voorlichting en informatie'. Hiermee kan overtreding van de inlichtingenplicht worden voorkomen. Ook bij de inrichting van onze werkprocessen zijn wij hierop alert. Als een inwoner vanuit een uitkeringssituatie aan het werk gaat en de participatiecoach hiervan op de hoogte is, doet deze hiervan direct een melding aan de inkomensconsulent. Mocht deze inwoner namelijk vergeten zijn inkomsten uit arbeid tijdig aan ons door te geven, voorkomen wij op deze manier dat er ten onrechte een (te hoge) uitkering wordt uitbetaald en deze moet worden teruggevorderd en wij daarnaast genoodzaakt zijn een boete op te leggen.

Aanbeveling 6

Kijk naar de mogelijkheden om de tijd tussen navordering/boete oplegging en het vergrijp/datum van wijziging situatie cliënt aanzienlijk te verkorten. Doordat deze periode zo lang is wordt onnodig onzekerheid gecreëerd.

Op het moment dat wij een mogelijke boetewaardige gedraging signaleren, wordt de persoon in kwestie hierover direct geïnformeerd. Vaak ontvangt deze persoon gelijktijdig een zogenaamde 'aanzegging boete' waarin hij of zij gevraagd wordt te reageren op ons voornemen om een boete op te leggen. De betreffende persoon kan namelijk feiten of omstandigheden naar voren brengen die van invloed kunnen zijn op onze boetebeoordeling en de vaststelling van de hoogte van de boete. De tijd die het onderzoek vervolgens vergt is o.a. afhankelijk van de complexiteit van de betreffende casus. Het verrichten van een zorgvuldig onderzoek staat wat ons betreft voorop.

Onderwerp

Zienswijze op het rapport Basisinkomen - experimenteren met de Participatiewet

Datum

31 oktober 2017

Ons kenmerk

57422

Pagina

4 van 5


De keerzijde van meer maatwerk (zoals beschreven onder aanbeveling 5) is dat er meer inzet gevraagd wordt van de uitvoerende organisatie en dat het complexer en arbeidsintensiever is geworden om te komen tot een passende sanctie. Dit neemt niet weg dat wij proberen de doorlooptijden zo kort mogelijk te houden.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN RENKUM

de secretaris,

de burgemeester,



A.E.J. (Jeroen) Steverink MBA



A.M.J. (Agnes) Schaap

Onderwerp

Zienswijze op het rapport Basisinkomen - experimenteren met de Participatiewet

Datum

31 oktober 2017

Ons kenmerk

57422

Pagina

5 van 5